

به نام دادار نیک اندیش

زن ایرانی در گذر تاریخ

زن در ایران را میتوان به دو زمان تقسیم نمود

نخست : دیدگاه زن در ایران باستان .

سپس دیدگاه زن در ایران پس از اسلام .

با اندوه بسیار که بزرگترین کتابخانه های ملی و تاریخی و علمی ایران (گندی شاپور -

کسروی) توسط تازیان (اعراب) به آتش کشیده شد و هزاران کتاب ایرانی به گفته مورخ

و جامع شناس بزرگ عرب (ابن خلدون) نابود شد و به دریا ریخته شدند و بسیاری از

بزرگان این سرزمین گمنام ماندند و اثری از آنان یافت نشد ولی با شادی تمام خداوند را

به نام دادار نیک اندیش

سپاسگذاریم که با همه این فراز و نشیب های یورش اسکندر گجستک و یورش تازی بدوی

هنوز نام چنین زنان بزرگی از سرزمین مقدس ایران برای ما به جای مانده است . امید

بسیار بر آن دارم که این نوشتار الگوی شیر زنان آریا بوم برای حفظ کیان ایران زمین

باشد و همیشه این بانوان بزرگ منش را در خاطر داشته باشند و بدانند که تاریخ و

نوادگان آینده ما مدیون آنها است . از آنجایی که در دین نیاکان ایران - زن دارای ارزشی

برابر با مرد بوده است از همین روی در تمام تاریخ ایران پیش از اسلام کمتر تبعیض

جنسیتی بین زن و مرد دیده شده است و بارها شاهد آن بودیم که آنان در مهم ترین

پستهای امپراتوری ایران تکیه زده بودند .

به نام دادار نیک اندیش

شیر زنان ایرانی در پیش از اسلام

یوتاب: سردار زن ایرانی که خواهر آریوبرزن سردار نامدار ارتش شاهنشاهی داریوش

سوم بوده است. وی در نبرد با اسکندر گجستک همراه آریوبرزن فرماندهی بخشی از

ارتش را بر عهده داشته است او در کوههای بختیاری راه را بر اسکندر بست. ولی یک

ایرانی راه را به اسکندر نشان داد و او از مسیر دیگری به ایران هجوم آورد. از او به عنوان

شاه آتروپاتان (آذربایجان) در سالهای 20 قبل از میلاد تا 20 پس از میلاد نیز یاد شده

است. با اینهمه هم آریوبرزن و هم یوتاب در راه وطن کشته شدند و نامی جاوید از خود

بر جای گذاشتند.

آرتمیز: نخستین و تنها زن دریاسالار جهان تا به امروز. او به سال 480 پیش از میلاد به

مقام دریاسالاری ارتش شاهنشاهی خشیارشا رسید و در نبرد ایران و یونان ارتش

به نام دادار نیک اندیش

شاهنشاهی ایران را از مرزهای دریایی هدایت می کرد . تاریخ نویسان یونان او را در

زیبایی - برجستگی و متانت سرآمد همه زنان آن روزگار نامیده اند . آرتمیس نیز درست

میباشد .

آتوسا : ملکه بیش از 28 کشور آسیایی در زمان امپراتوری داریوش بزرگ . هرودوت

پدر تاریخ از وی به نام شهبانوی داریوش بزرگ یاد کرده است و آتوسا را چندین بار در

لشگرکشی ها داریوش یاور فکری و روحی داریوش بزرگ دانسته است . چند نبرد و لشکر

کشی مهم تاریخی ایران به گفته هرودوت به فرمان ملکه آتوسا صورت گرفته است .

آرتادخت : وزیر خزانه داری و امور مالی دولت ایران در زمان شاهنشاهی اردوان چهارم

اشکانی . به گفته کتاب اشکانیان اثر دیاکونوف روسی خاور شناس بزرگ او مالیات ها را

سامان بخشید و در اداره امور مالی خطایی مرتکب نشد و اقتصاد امپراتوری پارتیان را

رونق بخشید .

به نام دادار نیک اندیش

آزرمی دخت : شاهنشاه زن ایرانی در سال 631 میلادی . او دختر خسرو پرویز بود که

پس از " گشتاسب بنده " بر چندین کشور آسیایی پادشاهی کرد . آذرمیدخت سی و دومین

پادشاه ساسانی بود . واژه این نام به چم (معنی) پیر نشدنی و همیشه جوان است .

آذرآناهید : ملکه ملکه های امپراتوری ایران در زمان شاهنشاهی شاپور یکم بنیانگذار

سلسله ساسانی . نام این ملکه بزرگ و اقدامات دولتی او در قلمرو ایران در کتیبه های

کعبه زرتشت در استان فارس بارها آمده است و او را ستایش کرده است . (252

ساسانیان)

پرین : بانوی دانشمند ایرانی . او دختر کیقباد بود که در سال 924 یزدگردی هزاران برگ

از نسخه های اوستا را به زبان پهلوی برای آیندگان از گوشه و کنار ممالک آریایی

گردآوری نمود و یکبار کامل آنرا نوشت و نامش در تاریخ ایران زمین برای همیشه ثبت

گردیده است . از او چند کتاب دیگر گزارش شده است که به احتمال زیاد در آتش سوزی

های سپاه اسلام از میان رفته است . (کتاب فرزنانگان ایران برگ 11)

به نام دادار نیک اندیش

زربانو: سردار جنگجوی ایرانی . دختر رستم و خواهر بانو گشسب . او در سوار کاری زبده

بوده است که در نبردها دلاوری ها بسیاری از خود نشان داده است . تاریخ نام او را

جنگجویی که آزاد کننده زال - آذربهرزین و تخوان از زندان بوده است ثبت کرده . (زن

ایرانی 194)

فرخ رو: نام او به عنوان نخستین بانوی وزیر در تاریخ ایران ثبت شده است وی از طبقه

عام کشوری به مقام وزیری امپراتوری ایران رسید .

کاساندان: پس از شاهنشاه ایران او نخستین شخصیت قدرتمند کشور ایران بوده است .

کاساندان تحت نام ملکه 28 کشور آسیایی در کنار همسرش کورش بزرگ حکمرانی

میکرده است . مورخین یونانی (گزنفون) از وی با نیکی و بزرگ منشی یاد کرده است .

گردآفرید: یکی دیگر از پهلوان سرزمین ایران . تاریخ از او به عنوان دختر گزدهم یاد

میکند که بالباسی مردانه با سهراب زور آزمایی کرد . فردوسی بزرگ از او به نام زنی

جنگجو و دلیر از سرزمین پاکان یاد میکند .

به نام دادار نیک اندیش

آریاتس؛ یکی از سرداران مبارز هخامنشی ایران در سالهای پیش از میلاد . مورخین یونانی

در چند جا نامی کوتاه از وی به میان آورده اند .

گردیه؛ بانوی جنگجوی ایرانی . او خواهر بهرام چوبینه بود . فردوسی بزرگ از او به

عنوان هسمر خسرو پرویز یاد کرده که در چند نبردها در کنار شاهنشاه قرار داشته است

و دلاوری بسیاری از خود نشان داده است . (ساسانی 348 + شاهنامه فردوسی)

هلاله؛ پادشاه زن ایرانی که به گفته کتاب دینی و تاریخی بندهش (391 یشتها 1 + 274

یشتها 2) در زمان کیانیان بر اریکه شاهنشاهی ایران نشست . از او به عنوان هفتمین پادشاه

کیانی یاد شده است که نامش را "همای چهر آزاد" (همای وهمون) نیز گفته اند . او

مادر داراب بود و پس از "وهومن سپندداتان" بر تخت شاهنشاهی ایران نشست . وی با

زیبایی تمام سی سال پادشاه ایران بود و هیچ گزارشی مبنی بر بدکردار بودن وی و ثبت

قوانین اشتباه و ظالمانه از وی به ثبت نرسیده است .

به نام دادار نیک اندیش

پوران دخت : شاهنشاه ایران در زمان ساسانی . وی زنی بود که بر بیش از 10 کشور

آسیایی پادشاهی میکرد . او پس از اردشیر شیرویه به عنوان بیست و پنجمین پادشاه

ساسانی بر اریکه شاهنشاهی ایران نشست و فرمانروایی نمود .

شیرین : شاهزاده ارمنی . ارمنستان یکی از شهرهای کوچک ایران بود و شاه ارمنستان زیرا

نظر شاهنشاه ایران . خسرو پرویز و شیرین حماسه ای از خود ساختند که همیشه در تاریخ

ماندگار ماند . شیرین از خسرو 4 فرزند به نامهای نستور - شهریار - فرود و مردانشه

بدنیا آورد که هر چهار فرزند وی در زندان کشته شدند . پس او سر بر بالین (جسد بی

جان) خسرو نهاد و با خوردن زهری عشق اش به خسرو را جاودانه ساخت و هر دو جان

باختند .

بانو گشنسب : دختر دیگر رستم - خواهر زربانوی دلیر . نام بانو گشنسب جنگجو در

برزونامه و بهمن نامه بسیار آمده است . یکی از مشهورترین حکایت های او نبرد سه گانه

فرامرز - رستم و بانو گشنسب است . او منظومه ای نیز به نام خود دارد که هم اکنون

نسخه ای از آن در کتابخانه ملی پاریس و در کتابخانه ملی بریتانیا موجود است .

احترام به جایگاه زن در ایران باستان :

در دوران شاهنشاهی هخامنشی زنانی بوده اند که در چندین مورد بالاتر از مردان قرار داشته اند . نمونه بارز آن کتیبه های پرسپولیس (تخت جمشید) یا دریاسالاری بانو آرتمیز است . طبق گفته پرفسور گیل استاین - دکتر دیوید استروناخ - پرفسور ریچای فرای و پرفسور علیرضا شاپور شهبازی (موسسه شرق شناسی شیکاگو و موزه ایران باستان) داریوش بزرگ برای بنا نهادن کاخهای پارسه از زنان به عنوان یکی از مهم ترین نیروهای کاری استفاده می کرد . به شکلی که در چندین مورد کتیبه بدست آمده نوشته شده است که زنی در اینجا مسئول بیش از 100 نفر کارگرمرد بود و یا زنی دیگر به دلیل مهارت شغلی اش حقوقی معادل 3 مرد دریافت میکرد . یا در کتیبه ای دیگر آمده زنان کارگر باردار در ساختن پارسه از حقوق شاهنشاهی برای استراحت و بارداری استفاده کردند .

"سات اسپ" یکی از خویشاوندان دربار شاهنشاهی هخامنشی بود که به دلیل تجاوز به دختر باکره ای در ایران محکوم به مرگ شد . سپس مادر وی نزد شاهنشاه رفت و

به نام دادار نیک اندیش

شفاعت پسر را نمود . شاهنشاه ایران فرمان داد که اگر نمی خواهی او اعدام شود باید

دور آفریقا را با کشتی بگردد و ماجرای آنجا را به رشته تحریر درآورد . ولی او از ترس

بیابانهای آفریقا و سفرهای داراز دریایی از سفر پرهیز کرد و به دروغ پس از مدتی

وانمود کرد که آفریقا را کامل دیده است . ولی داستانهای او با دید بزرگان ایران خیالی

شناخته شد و در نهایت وی به جرم تجاوز به دوشیزه ای ایرانی به دار آویخته شد .

آرمانهای شهریاران ایران باستان - دلفگانگ کنادت 184)

پس از نشستن شاهنشاه پوران دخت بر اریکه پادشاهی امپراتوری ایران با مردمان تهی

دست چنین سخن می گوید : اینک که من بر تخت شاهنشاهی نشستم سوگند یاد میکنم که

انجمن ها و گروهها کشور را متلاشی نکنم و آنان را یاری دهم . مردمانی را که از گنج ها و

ثروتهای ایران بهره ای نجستند را یاری دهم و سهم هر ایرانی را به مساوات تقسیم کنم .

مبادا کسی در سرزمینهای ایران مستمند و تهی دست باشد که من از این کار اندوهناک

میشوم . (فردوسی بزرگ)

نمونه ای دیگر در رابطه با برابری زنان و مردان میتوان به این گزارش سازمان میراث

فرهنگی ایران اشاره نمود . این سازمان پس از کاوشهای طولانی خود در شهر سوخته در

به نام دادار نیک اندیش

سیستان ایران به صورت رسمی اعلام نمود که چندین سال در این شهر زنان پادشاه ایران

بودند و بر کشور ایران حکمرانی میکردند .

شاهنشاهان ایران باستان زنان خود را احترام بسیار می گذاشتند و در امور کشوری بسیاری

آنان نقش داشتند . زن شاهنشاه بزرگ یا ملکه ایران همانند خود شاهنشاه تاج بر سر می

گذاشته است و رفتارش باید گونه ای باشد که سرمشق همه زنان کشور باشد . ملکه باید

در جشنهای نوروز - مهرگان و سده زنان مختلف کشور را دعوت کند و از آنان پذیرایی

کند . کتیبه های بدست آمده از نقش رستم و کعبه زرتشت حاکی از آن است که ملکه

اردشیر دارای ارزش بسیار بوده است و الگوی کشورهای منطقه نیز بوده است .

فردوسی بزرگ در ستایش از شیر زنان ایران باستان چنین می سرايد :

سر موی او از در افسر است

چنین دختر آید به آوردگاه

همانا به زیر اندر آرند گرد

چگونه اند گردان جنگ آوران

ندانست سهراب که او دختر است

شگفت آمدش گفت از ایران سپاه

سواران جنگی به روز نبرد

زنانشان چنین اند ایران سران

به نام دادار نیک اندیش

دیدگاه دین ایرانی درباره برابری زن و مرد

ای پورچیست ای جوانترین دختر زرتشت از خاندان هچت اسپ . من که پدر تو هستم (

زرتشت) جاماسب را که یاور دین مزدیسنا است از روی راستی و منش پاک برای

همسری تو برگزیده ام . اینک برو و با خرد و شعورات مشورت کن و در صورت

پسندیدن آن - با عشق در انجام این وظیفه مقدس کوشش کن . (یسنا 53 - بند 3)

چه مرد باشد و چه زن هرکس که مرا ای اهورامزدا از زندگانی آن چیز را که تو بهترین

میشماری ارمغان دارد از پرتو منش نیک از پاداش راستی و شهریاری برخوردار خواهد

گرداند (46- 10)

ای مردم بیایید و بهترین گفتار را به گوش هوش بشنوید و با اندیشه روشن در آن بنگرید

و پیش از آن که فرصت از دست برود هر مرد و زنی باید به شخصه میان راه درست و نا

درست یکی را برگزیند . (یسنا - هات 30 - بند 2)

فروهر زنان پاکدین سرزمینهای آریایی را می ستاییم (بند 143 از تیر یشت)

به نام دادار نیک اندیش

در اوستا سن ازدواج برای دختران و پسران هر دو برابر و یکسان تعیین شده است به این صورت که هر دختر و پسر بالغی که به سن 15 سالگی رسیده باشد میتواند ازدواج کند. (اوستا - یشت 14 : 17 - وندیداد 14 : 15)

در ایران باستان اهمیت بسیاری به مقام زن و مرد داده می شده است. زن را بانوی خانه - مون پثنی - می نامیدند و مرد را - مون بد- یا مدیر خانه می نامیدند. مرد در حکم پادشاه و زن در حکم ملکه به حساب می آمده است. در نسخه های دینی ایران باستان زنان شوهردار از اجرای مراسم دینی معاف بودند زیرا تشکیل خانواده و پرورش یک جامعه نیک منش و نیک کردار که یکی از ارکان آن تربیت مادر است بزرگترین عمل نیک در کارنامه زنان ثبت می شده است و به همین دلیل هرگونه مراسم را برای آنان اختیاری دانسته بودند. (نسک ارپادستان فرگرد اول قمست 5)

دین باستانی و کیش کهن آریایی - زنان را یکی از ارزشمندترین اقشار جامعه می دانسته است به طوری که در کتاب دینی دینکرد آمده است زنانی را که تحصیلات و دوره های قضاوت دیده اند و در کار دادگستری مهارت دارند را بایستی به مردان ترجیح داد و

به نام دادار نیک اندیش

آنان را بر مسند دادگستری نشاند . به روشنی از قاضی شدن زنان و اجرای عدالت توسط

آنان طرفداری می کرده اند . (دینکرد - جلد 15 - کتاب 8 - قسمت 21)

کاری که امروزه در قرن 20 در بسیاری از کشورهای جهان اجرا می شود و آنان این عمل

را مایه مباحثات و تمدن خود می دانند . در حالی که دهها قرن پیش از این ایرانیان کهن به

چنین مقامی رسیده بوده اند . یکی دیگر از آزادی های اجتماعی زنان کسب مقام روحانیت

بوده است و زنان میتوانستند با ذکر شرایطی خاص به مقام مقدس (زاوتا) برسند و یا به

مقام مدیر تشریفاتی جشنهای مذهبی و تشریفات های کشوری و دینی برسند . (دینکرد

جلد 15 کتاب 8 قسمت 21)

چنین بودند ایرانیان کهن و امپراتوران بزرگ آسیا

به نام دادار نیک اندیش

زن در ایران پس از اسلام

پس از یورش اعراب به ایران و وادار کردن ایرانیان به دادن جزیه - ایرانیان بسیاری از دادن خراج سر باز زدند و سالها نبرد بین ایرانیان و سپاه اسلام وجود داشته است تا اینکه کم کم مالیات های سنگین مردم را وادار به تغییر دین نمود . از این پس نگرشی بسیار متفاوت (که شاید بشود گفت دگرگونی کامل فرهنگی) درباره زن صورت گرفت . اینک به بزرگترین اسناد آن (قرآن - نهج البلاغه - نهج الفصاحه) و نگرش آنان به جایگاه زن میپردازیم .

به نام دادار نیک اندیش

شخصیت زن و دیدگاه بزرگان اسلام درباره او

اندیشه علی ابن ابی طالب درباره زنان (نهج البلاغه) :

در هیچ کاری با زنان مشورت نکن ! چرا که رای آنان نادرست و عزم و اراده شان ضعیف و سست است .

آنان را پوشیده نگاه دارید و رخسارشان را از چشم نامحرم دور نگه دارید و در این باب با آنان سختگیری کنید چرا که آنان را از گزند محفوظ میدارد .

آنان را به گشت و گذار نبرید ! زیرا با آنکه آنان پوشیده باشند ولی این کار در ردیف راه دادن نامحرمان به آنان است ! کاری کن که آنان به غیر از تو (شوهرش) کس دیگری را نشناسند !

مگذار زن از وظیفه ای که دارد پا را فراتر نهد !

زن ناقص ایمان است ! ناقص بخت است ! ناقص خرد است ! برای هین سهم آنان نصف مردان است . از خوب و بد آنان بر حذر باشید . حتی اگر شما را به کار نیکی فراخواندند

اطاعت نکنید !!

زن کژدمی است که همنشینی با او شیرین و دلچسب است .

WWW.ARIARMAN.COM

به نام دادار نیک اندیش

زن شر است و شرترین چیزی که در اوست این است که چاره ای جز با او بودن نیست .

هنگامی که زنان به سن بلوغ رسیدند برادرانشان و عموهایشان بیش از همه کس میتوانند

بر آنان نظر بدهند .

زن در قرآن :

زنانی را که نافرمانی میکنند ابتدا پند دهید . اگر نپذیرفتند آنان را کتک بزنید . (سوره

نسا آیه 34)

ای پیامبر! ما همسران تو را که مهرشان را پرداختهای برای تو حلال کردیم، و همچنین

کنیزانی که از طریق غنایمی که خدا به تو بخشیده است مالک شده ای و دختران عمومی تو،

و دختران عمّه ها، و دختران دایی تو، و دختران خاله ها که با تو مهاجرت کردند [ازدواج با

آنها برای تو حلال است] و هرگاه زن با ایمانی خود را به پیامبر ببخشد [و مهری برای خود

نخواهد] چنانچه پیامبر بخواهد می تواند او را به همسری برگزیند؛ امّا چنین ازدواجی تنها

برای تو مجاز است نه دیگر مؤمنان (جزء 22 سوره الاحزاب آیه 50)

به نام دادار نیک اندیش

این آیه به این جهت نازل شده است که پیامبر بر طبق اسناد تاریخی از تعدد زن گرفتن مستثنی بوده است. تاریخ طبری در جلد 1 صفحه 1770 تا 1780 و همچنین تاریخ ابن سعد جلد 8 صفحه 50 تا 70 لیست 11 زن رسمی پیامبر را که با آنان زندگی میکرده به شرح زیر نوشته است :

- 1 (خدیجه دختر خوولید - زنی 40 ساله
- 2 (سوده دختر حمزه - زنی 30 ساله
- 3 (عایشه دختر ابوبکر - دختری 6 ساله
- 4 (حفصه دختر عمر ابن خطاب - زنی 18 ساله
- 5 (امه سلمه دختر المقیره - زنی 29 ساله
- 6 (زینب دختر خزیمه - زنی 30 ساله
- 7 (جویریة دختر حارث - زنی 20 ساله
- 8 (زینب دختر جحش - دختر خاله خود محمد - زن پسر خوانده خود پیامبر
- 9 (رمله دختر ابی سفیان - زنی 38 ساله
- 10 (صفیه دختر حی بن اخطب - زنی یهودی 17 ساله
- 11 (میمونه دختر الحارث - زنی 27 ساله - از بستگان خود پیامبر

صیغه ها و کنیزان پیامبر اسلام به گفته تاریخ ابن سعد و تاریخ طبری (همان صفحه های پیشین) :

- 1 (ماریه قبطیه دختر شمعون - دختری سیاه پوست که پادشاه مصر (مقوقس) آنرا به عنوان هدیه برای محمد فرستاد .
- 2 (ریحانه دختر زید - زنی یهودی از قبیله النضیر
- 3 (عصما بنت نعمان - که پیش از زفاف محمد با او وی را به پیشنهاد عایشه طلاق داد
- 4 (قوتیله دختر قیس - خواهر اشعث بن قیس
- 5 (ملائکه دختر کعب
- 6 (بنت جندب دختر دمره

- 7 (فاطمه دختر صحاك
- 8 (عمره دختر زید - محمد باقر مجلسی نوشته است محمد زمانی که فهمید او جذام دارد او را طلاق داد (حیات القلوب یا زندگی محمد جلد 2 صفحه 597)
- 9 (عالیہ دختر زیبان
- 10 (سبا دختر سفیان
- 11 (نشاه دختر رفیعہ
- 12 (قضیہ دختر جابر - مشهور به امه شریک
- 13 (فاطمه دختر شوره
- 14 (صنعا یا سبا دختر سلیم
- 15 (الشنباء دختر عمر
- 16 (خوله دختر الوحیل
- 17 (شرق دختر خلیفخ - خاله خوله دختر او حیل
- 18 (خوله دختر حکیم (سلیم) - از طایفه عبدالشمس

دخترانی که پیامبر پیشنهاد ازدواج به آنها داده بود ولی انجام نگرفت :

- 1 (حبیبہ دختر سهل - از انصار
- 2 (لیلی دختر خاتم - از انصار
- 3 (امه هانی دختر ابیطالب - از طایفه قریش - هاشم
- 4 (امه حبیب دختر العباس - از طایفه قریش
- 5 (دوبه دختر امیر - از طایفه سعسعه
- 6 (صفیہ دختر بشامه - از طایفه تمیم الانبار
- 7 (عماره یا عماره دختره خمزه - از طایفه قریش - هاشم
- 8 (شینیا دختر سالت - قبل از آنکه به عقد محمد دربیاید فوت شد

به نام دادار نیک اندیش

و زنان شوهردار [بر شما حرام است؛] مگر آنها را که از راه اسارت مالک شده اید (زنان شوهر دار اسیر شده بر مسلمانان حلال است) ؛ اینها احکامی است که خداوند بر شما مقرر داشته است. (جزء 5 سوره النساء آیه 24)

خداوند در باره فرزندانان به شما سفارش می کند که سهم [میراث] پسر، به اندازه سهم دو دختر باشد؛ و اگر فرزندان شما، [دو دختر و] بیش از دو دختر باشند، دو سوم میراث از آن آنهاست؛ و اگر یکی باشد، نیمی [از میراث] از آن اوست. و برای هر یک از پدر و مادر او، یک ششم میراث است، اگر [میت] فرزندی داشته باشد؛ و اگر فرزندی نداشته باشد، و [تنها] پدر و مادر از او ارث برند، برای مادر او یک سوم است [و بقیه از آن پدر است]؛ و اگر او برادرانی داشته باشد، مادرش یک ششم می برد [و پنج ششم باقیمانده، برای پدر است]. [همه اینها] بعد از انجام وصیتی است که او کرده، و بعد از ادای دین است - شما نمی دانید پدران و مادران و فرزندانان، کدامیک برای شما سودمندترند !

جزء 4 سوره النساء آیه 11

به نام دادار نیک اندیش

و اگر می ترسید که [با دختران یتیم، عدالت را رعایت نکنید، [از ازدواج با آنان،

چشمپوشی کنید و] با زنان پاک [دیگر] ازدواج نمائید، دو یا سه یا چهار همسر و اگر می

ترسید عدالت را رعایت نکنید، تنها یک همسر بگیرید، و یا به کنیزکی اکتفا کن ،

جزء 4 سوره النساء آیه 3

اندیشه پیامبر اسلام پیرامون زن (نهج الفصاحه) :

حکایت زن پارسا در میان زنان، چون کلاغ نشاندار است که یکپای آن سفید باشد . (ش

2731، ص 719)

در باره زنان از خدا بترسید که آنها پیش شما اسیرند. ش 45، ص 163

از دنیا بترسید و از زنان پرهیزید؛ زیرا شیطان، نگران و در کمین است و هیچیک از

دامهای وی [شیطان] برای پرهیزگاران مانند زنان مورد اطمینان نیست . ش 50، ص 164

محکمترین سلاح شیطان هم زنان هستند. (ش 970، ص 350) به همین دلیل و هزارها

دلیل دیگر مبنی بر مکر زنان، ای مردان مسلمان، بر شما واجب است که: «از بی لباسی

برای نگه داری زنان [در خانه] کمک جوئید؛ زیرا زن وقتی لباس فراوان و زینت کامل دارد،

مایل به بیرون رفتن است.» (ش 282، ص 209)

WWW.ARIARMAN.COM

به نام دادار نیک اندیش

هر گاه مردی با زنی خلوت کند، حتما قصد او میکند. ش 1004، ص 356

اعرو والنساء یلز من الحجال. زنان را بی لباس بگذارید تا در خانه ها بمانند. ش 343، ص

220

هر زنی که بدون اجازه شوهرش از خانه بیرون برود، مورد خشم خداست تا به خانه

برگردد، یا شوهرش را راضی کند. (ش ۱۰۲۰ ، ص 359)

فتنه‌ی اساسی برای مردان مسلمان این است که زنانشان زینت و آرایش کنند، عطر بزنند،

و با لباسهایی فاخر، پا به معابر عمومی بگذارند! « فتنه سخت را دیدید و صبر کردید و من

از فتنه [ای] سختتر بر شما بیم دارم که از طرف زنان می آید؛ هنگامی که النگوی طلا به

دست و پارچه‌های فاخر به بر [می]کنند...» ش 314، ص 215

از هیچ فتنه‌ای که خطرناکتر از زن و شراب باشد، بر امت خویش بیم ندارم.» ش 2611،

ص 694

زنانی که آرایش میکنند، عطر میزنند و به معابر عمومی پای میگذارند، حکم زناکاران را

دارند:

اگر زنی خود را معطر کند و بر مردمی بگذرد که بوی او را دریابند، زناکار است. (ش)

به نام دادار نیک اندیش

177، ص 188) و (ش 1019، ص ۳۵۹) زنی هم که برای کسانی جز شوهرش، بوی خوش

بکار میبرد، مایهی آتش و ننگ و عار است. ش 188، ص 190

هر چشمی زناکار است و زن وقتی خوشبو شود و بر انجمنی بگذرد، زناکار است. ش

2157، ص 611

بهترین عطر مردان آنست که بویش عیان و رنگش نهان باشد. و بهترین عطر زنان آن

است که رنگش عیان و بویش پنهان باشد. ش 1516 ص 471

بهترین زنان، آن است که رویش خوبتر و مهرش کمتر است. ش 356، ص 222

بهترین زنان هم زنی است که با تن و مال خود از شوهرش فرمان می برد و برخلاف

رضایت او کاری نمیکند. (ش 1504، ص ۴۶۹)

در رابطه با لزوم تحمل مردان، در هر شرایطی آمده است که اگر مردی هیچ خیری به

زنش نرساند، مهم نیست، ولی اگر زنی در رابطه با بیخیری شوهرش اعتراضی بکند، تمام

اعمال نیکش بی اثر میشود. (ش 226 ص 198)

وقتی امرای مسلمانان، اشرار باشند و کار مسلمانان به دست زنان بیفتد، شکم زمین [قبر]

برای مسلمانان بهتر از پشت زمین است. (ش 232 صص 198 تا 199)

پس از من برای مردان، فتنهای زیان انگیزتر از زنان نخواهد بود. ش 2572، ص 678

گروهی که زمام کار خویش [را] به زنی سپارند، هرگز رستگار نشوند. ش 2294، ص

639

گروهی که زمامدارشان زن است، رستگاری نیینند. ش 2551 ص 683

نماز و روزه زنی که از شوهرش اطاعت نمیکند، از سر و گردنش بالاتر نمیروند. «دو کسند

که نمازشان از سرهاشان بالاتر نمیروند، بندهای [بردهای] که از اربابان خود گریخته باشد،

و زنی که شوهر خود را نافرمانی کرده باشد. ش 54، ص 165

سه کسند که نمازشان از گوشهای شان بالاتر نمیروند: بنده فراری تا باز گردد، و زنی که

شب بخوابد و شوهرش بر او خشمگین باشد و ... « ش 1222، صص 402 تا 403

سه کسند که از آنها سخن مگوی ... کنیز یا بنده های که از آقای خود گریخته و در حال

گریز مرده باشد. و زنی که شوهرش از او دور باشد و مخارج او را بپردازد و او در غیبت

شوهرش آرایش کند. از آنها سخن مگوی! ش 1224، ص 403 و ش 1233، ص 405

سه نفر هم هستند که دعاهایشان مستجاب نمیشود: یکی از این سه تن، مردی است که زنی

بداخلاق دارد و طلاقش نمیدهد ... ش 1253 ص 413

به نام دادار نیک اندیش

زنان، دام شیطانند. (ش 1792 ص 534)

خطرناکترین دشمن تو همسر توست که با تو همخوابه است و مملوک تو . ش ۳۳۹، ص

220

در جهنم نگریستم و دیدم که بیشتر مردمان آنجا زنانند. ش 331، ص 219

ان اقل ساکنی الجنه النساء. کمترین ساکنان بهشت زنانند. ش 603

همان تعداد اندکی از زنان هم که به بهشت میروند، زانی هستند که بر اساس فرامین

اسلامی، شوهرانشان را کاملاً از خود خشنود میکنند، بعد جان میسپارند! (ش 1022، ص

(359)

بدترین زنان شما آرایش کنان و متکبرانند و آنان منافقاند و از آنها جز به اندازهی کلاغی

که خط سفید بر گردن دارد، به بهشت نمیروند . ش 1535، ص 475

اگر زن نبود، مرد به بهشت میرفت . ش 2358، ص 653

اگر زنان نبودند، خدا چنان که شایستهی پرستش اوست، پرستیده میشد . ش 2361، ص

653

النساء حباله الشيطان، زنان، دامهای شیطانند . ش 3153، ص 789

به نام دادار نیک اندیش

وای بر زنان از دو چیز، طلا و جامه زیبا! ش 3190، ص 796

از زنان پرهیزید، زیرا نخستین گمراهی یهودان در خصوص زنان بود. ش 538، ص 262

از دیگر ثوابهایی که خدا برای زنان در نظر گرفته است، و آن را با رنج شرکت در جهاد

برابر دانسته، صبر بر رنج هوو داری است خداوند رنج هوو داری (3 زن دیگر به جز او را

در کنار شوهر خود تحمل کند س) را نصیب زنان و جنگ را قسمت مردان قرار داد. هر

زنی که از روی ایمان و در انتظار پاداش خدا، بر رنج هوو داری صبر کند، ثواب شهید را

دارد. (ش 710، ص 298)

بهترین مسجد زنان، کنج خانه آنهاست. ش 1532، ص 474

اگر به کسی دستور میدادم کسی را سجده کند، به زنان دستور میدادم شوهران خویش را

سجده کنند، از بس که خدا برای شوهران حق به گردن زنان نهاده است. ش 2349، ص

651

پیرامون کتاب نهج الفصاحه :

نهج الفصاحه شامل 3227 جمله کوتاه یا تقریبا کوتاه است که ابوالقاسم پاینده از آنها به

عنوان کلمات قصار نام برده است. در ادامه کتاب، بخشی به خطبه های پیامبر اسلام و

به نام دادار نیک اندیش

بخشی هم به تمثیلات او اختصاص داده شده است. در مجموع 3227 کلمه قصار 157 بار

از زنان صحبت شده است. ما اینجا با احترام به همه ادیان فقط نقش مقایسه 2 تمدن را

داشته ایم و نه قصد توهین به دیگر کشورهای عربی. بدون تردید اسلام برای اعراب

بدوی و عقب مانده یک درخشش و نقطه عطفی به حساب می آید ولی برای تمدن ایرانی

که امروزه نمایشگاه های 7000 سال تمدن آن در جهان برگزار میگردد چه بود؟

در پایان این سروده زیبای زن ایرانی را به پیشگاه همه زنان ایران زمین تقدیم میکنم

که من پروین فروغ شهر ایرانم

نه پوراندخت - نه آذر دخت - نه آتوسا - نه پاتنه آ بلکه آرتمیس سپهسالار ایران در نبرد پارس و یونانم

مرا گر در مقام همسری بینی نه یک همخواب و همبستر

که یک همراه و یک یار وفادارم

نه یک برده - مکن اینگونه پندارمکه جوشد خون آزادی به شریانم

بدون زن کجا میداشت تاریخ تو؟

آرش با کمانش؟

کاوه آهنگر با گرز و سندانش؟

بدون زن کجا میداشت آن شاعر طوسی؟

نگهبان زبان پارسی؟

استاد فردوسی؟

مرا گر در مقام مادری بینی

WWW.ARIARMAN.COM

به نام دادار نیک اندیش

“مگو با من که هست فرشی از بهشت زیر پام”

نگاهم کن که زیر پای من دنیا به جریان است

ز نور عشق من رخشنده کیهان است

که با دستان من گردون بجریان است

که جای پای من بر چهره سرخ و سپید و سبز ایران است

برو ای مرد دگر مبر آسان به لب نامم

که من آزاده زن - فرزند ایرانم

شادروان پروین اعتصامی

بن مایه این نوشتار

دانشنامه مزدیسنا : دکتر جهانگیر اوشیدری

نامهای ایرانی : استاد مهربان پور پارسی

آئین شهریاران ایران باستان : دلگانگ گنادت

زن در ایران باستان : دکتر فرخ رو پارسی - دکتر همای آهی - دکتر ملکه طالقانی

تمدن ساسانی : ولادیمیر گریگوریچ لوکونین

سیر تکاملی تعلیم و تربیت در ایران باستان : دکتر اسدالله بیژن

نهج البلاغه علی ابن ابی طالب ترجمه محسن فارسی

نهج الفصاحه پیامبر اسلام ترجمه ابولقاسم پاینده

گردآوری : ارشام پارسی

تقدیم به همه بانوان آزاده ایران زمین

WWW.ARIARMAN.COM